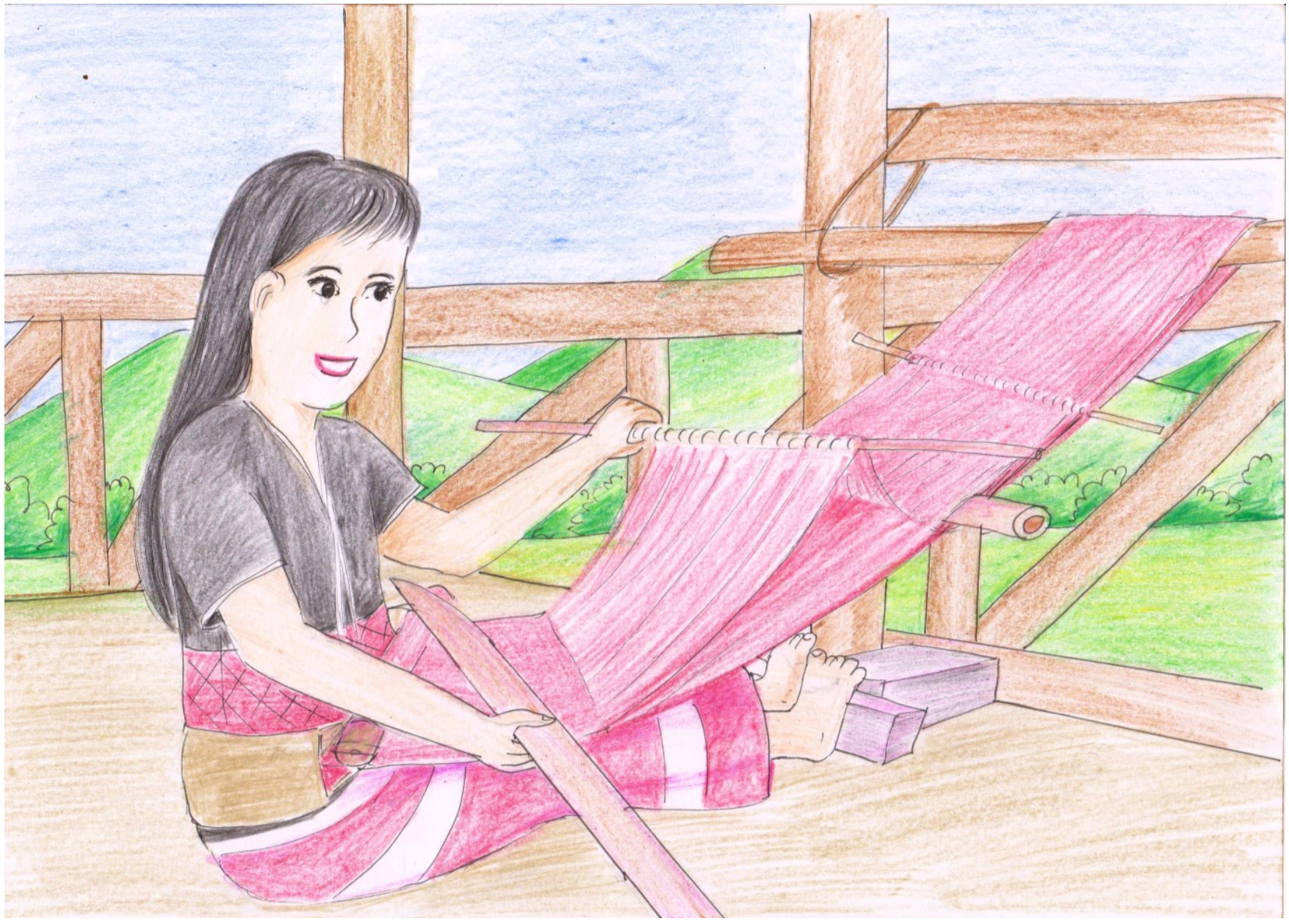

ทาเช

ทาเช

เรื่อง นิศานาถ รัตนวิไลลักษณ์

ภาพ ศรัณย์รักษ์ สันติอรุโณทัย

เรียบเรียง นิศานาถ รัตนวิไลลักษณ์

มีนาคม 2563

มูลนิธิภาษาศาสตร์ประยุกต์ (Foundation for Applied Linguistics) ร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 5 และ 6

“โครงการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยโดยนำภาษาถิ่นร่วมจัดการเรียนรู้ (ทวิภาษา : กะเหรี่ยงสกอร์ – ไทย)”

Supporting Mother Tongue Based MLE Project in Ethnic Minority Communities in Thailand : Sgaw karen - Thai

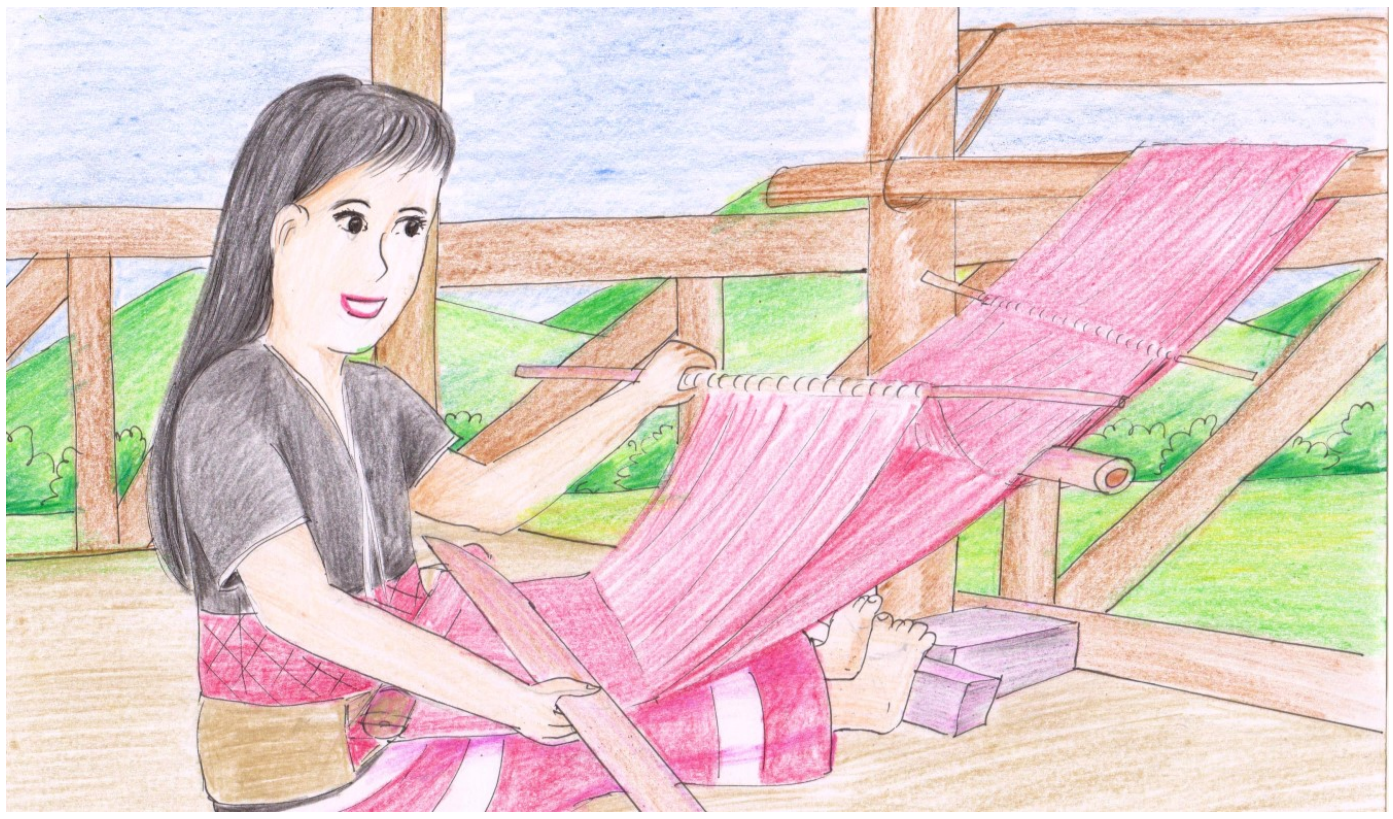
ภายใต้การสนับสนุนของมูลนิธิเกื้อฝันเด็ก Child’s Dream Foundation (CDF)

น่อเหมือนฝัน แก๊ ปฆาเก่อญอโพโอ่ะ
เล๊อ แม่ะแต๊คี โอ่ะ เดอ อ๊ะโม่ อ๊ะป่าเดอ
อาปื่อ พ่อมื่อเต่อฆา อ่ามีเล๊อ น่อเหมือนฟ้า
เหมือนฝัน เดอ เหมือนฟ้ามาโลต่า เล๊อ โจ๊
แม่ะแต๊คี เหมือนฝันมาโลต่า โอ่ะน่อเฆ่ เซ๊อ
ด๊อ อ๊ะ เซ่อแก๊เป๊อว่ะ เฆ เม๊อเม่ เล๊อ
เหมือนฟ้า เต่อคอ มาโลต่าโอ่ะ โพซ่าชี๊ เซ๊อ

แก๊ โพซ่า พ่อะมื่อ แต๊ต่าเซ ร๊ะ โกล๊ แม่ะซ่า พ๊าแล่ ลอเอ่ะ เฆร๊ะ มื่อจ๊ะท่อ ตือเล๊อ มื่อแย่นี เหมือนฝัน แล เล๊อโจ๊ ก๊อนี เม๊อเม่เล๊อ มื่อศือนี เดอ มื่อโอ่ะบฆี๊ เหมือนฝันทาโลต่า เดอ อ๊ะโม่ เหมือนฝันอ๊ะป่า มาต่าเล๊อ โจ๊ แก๊ แว ภารโรง เล๊อ โจ๊ แม่ะแต๊คี เหมือนฝัน อ๊ะโม่ โอ่ะ เล๊อ เด๊อ ด๊อ ทา เน่เช ซ๊อด่ะแว ด๊อ แล ชา แวด่ะ เล๊อ ศูนย์ศิลปาชีพ เล๊อ บอก๊อปู บ่ะ บลอๆ ปฆามาต่า เล๊อ โครงการฟาร์มตัวอย่างพระราชดำริบ้านขุนแตะ แล ตี๊ เน่แวอ๊าต่ากี๊ญ่ะ ด๊อ แล ชา แว เล๊อ บอก๊อปูเน่ลอฮ

เล๊อ แม่ะแต๊คี พ่อะมื่อปฆ่า โอ่ะ แวด่ะ อ่า ฆา เซ๊อชี แก๊ ปฆา ทาต่า เล๊อ ศูนย์ศิลปาชีพ เหมือนฝัน อ๊ะโม่ แต๊ ฆือปฆา “เล๊อเปลอ เน่ ปฆา บ่ะบื๊อ ต่าทา ต่าเซ ก๊อฆาต่าบื๊อ ต่าทา เน่ แก๊ ปฆาเก่อญอ อาต่าเป๊อน่อ เล๊อ ญาๆ เก ตือ เล๊อ ย่อแคอี ปฆาเป๊อบ่ะ บื๊อต่า ทาต่าเซ

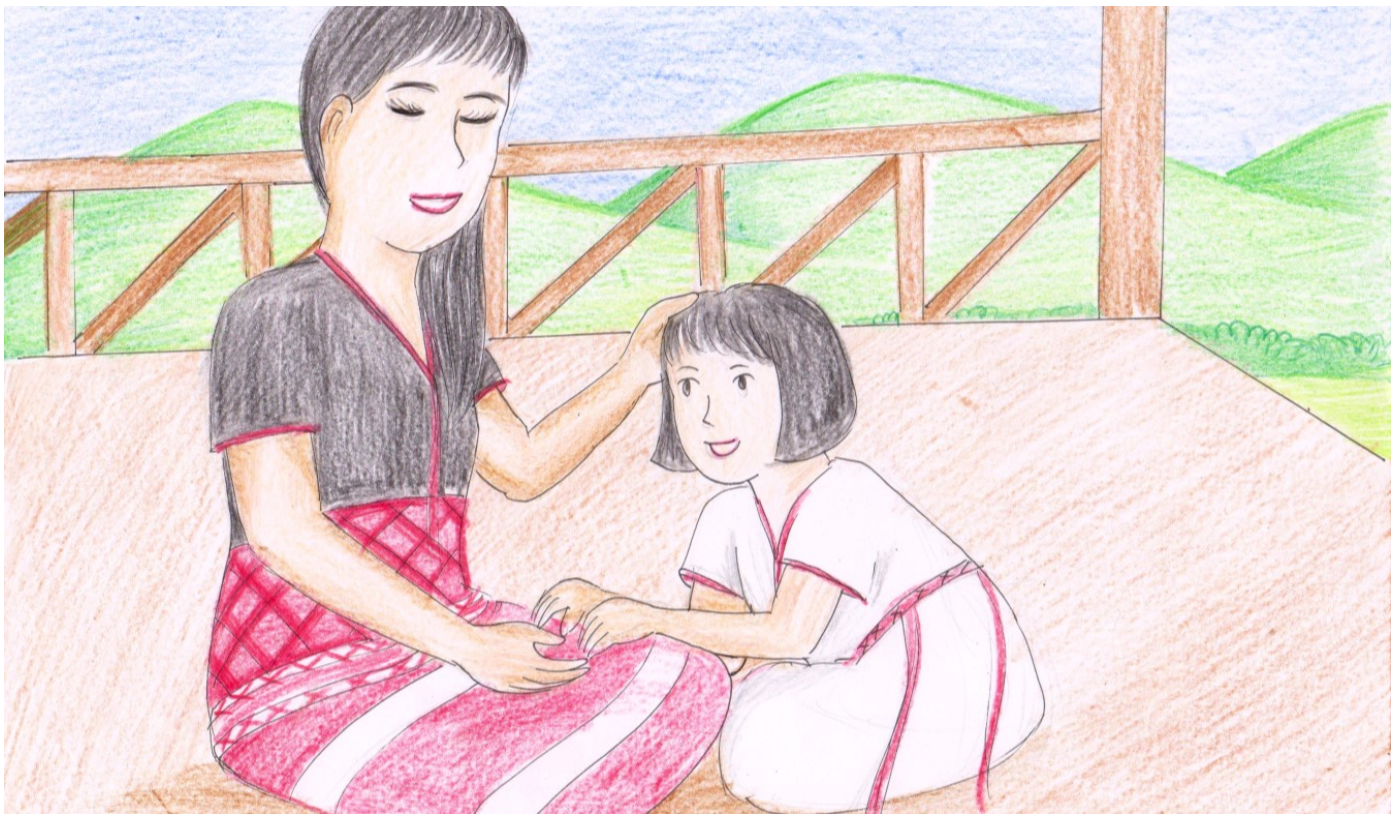

เดอ โม่ป่า ปื่อแว่ เดอ เป๊อเต่อ ควา เจ่ ดี๊ซ๊อ ปฆาเก่อญอ แอ่ะ ด๊อ ซ๊อเช ลื่อ ท่อ ซอ เล๊อ เปลอ ปฆาเก่อญอ ซู่ เน่ แบ ค๊ี่เน่ แบ เจ่อ เน่แว ดอ กวอ ด๊อ จ่อแว เล๊อ สี ธรรมชาติ บื๊อ แว มากี่ะ ลู่ะกี่ะเค๊ ด๊อ ช๊ะแว เล๊อ ลื่อ เดอเบ่อะ ปฆาเก่อญอ อ๊ะมื่อ โซ่โลโพซ่า อ๊านี่ ควีตื่อ เต่อชีแย่ เล๊อ ต่าบื๊อ ต่าทา อ๊ะเฆ่ อ่าโกล โซ่โช แว เล๊อ อ่าญอๆ ด๊อ มาโล แวตี๊ๆ ตือ เล๊อ อ่ามาแว เซเฆ ด๊อ มาเน่ เก แว อ๊ะ กี่ะ ด่ะแว ปฆาเก่อญอ อ่าเช อ๊ะกี่ะ โอ่ะแว ร๊ะม๊ะ เล๊อ อ๊ะกี่ะญอ ตือเล๊อ อ๊ะกี่ะ น๊ะๆ ด๊อ ต่าเฆ่ ต่าโกล เล๊อ ปฆาเก่อญอ อ่าเช กี่ะเน่

ปฆาเก่อญอ แต๊แว เล๊อ ญูาเน่ ต่ากี่ะกล๊า เน่ แก๊แว ฆื่อเบ่ะ แก๊ พ่อะมื่อ เต่อฆา อ๊ะ ต่าแอ่ะ อ๊ะกู่ ฆื่อเต่อฆา เน่ เก่อมาท่อ อ๊ะกี่ะ เก๊อมื่อนี ด๊อ พ่อะมื่อ เต่อฆาเก่อบื๊อ ต่ามา ต่ากี่ะ ดีฆื๊อฆื่อ กู๊ แว นวี๊นี เน่ แวต่ากี่ะ นวี๊มี เม่แว ต่ากี่ะ เล๊อ พ่อะมื่อ ทาแว แก๊ แว ต่ากี่ะ เล๊อ ปฆามาแว ตือ อ่ะ แคอี เต๊อ โอ่ะแวดี ทาต่า กี่ะ เต่อมีบ่า ปฆา ชี๊ะ ต่ากี่ะ โอ่ะ แวเจฮ ย่อแคอีเล๊อ แม่ะแต๊คี ปฆา บื๊อต่า ทาต่า แอ่ะ ด๊อ มา ต่ากี่ะ เม่ แว เก่อแนเดอ เซ่อกอพอ ด๊อ ปฆาเก่อญอ เล๊อคี แอ่ะด๊อ มา ต่ากี่ะ เต่อป๊อร๊ะบ่า พ่อะมื่อ เล๊อเปลอ บ่ะทาต่า เซก๊อฆา เม่ เล๊อ เล๊อเปลอ เน่ เป่อ เปฆ ต่ากี๊ญู่ะ เต๊อ เน่ บ่า

แกล๊ เต๊อ มี่อะ เม่ เล๊อ แลเล๊อ โย เดอ แม่ะแต๊คี แกล๊น๊า โอ่ะจอจือ เดอ มี่อปู 25 กี่โล เล๊อเปลอ เหมือนฝัน อ่ะพี อ่ะพือ อ๊ะต่าน๊ะม๊ะ ด๊อ บ่ะเต่อนอๆ โชเก๊ โค่ซ่าชา ต่าเก๊อบี่อะออ ด๊อบ่ะซี บ่ะชาแว เม่เล๊อ แกล๊น๊า ปฆา เต๊อ โอ่ะ แล เซอออ เล๊อ ต่าชาฮี่” เหมือนฝัน เก๊อน่า อ๊ะโม่ แต๊ ต่า ด๊อซ๊าเก่อญูอต่า ด๊อฮ่อแว อ๊าโม่ทีออ ด๊อแต๊เอ่ะ เหมือนฝัน “ต่าเล๊อเจ่อ แต๊ เอ่ะนาอี เม่เล๊อ เจ่อ ซ๊ะลอ เล๊อ เน๊อโด่ะท่อ แก๊โพซ่า เล๊อ อ่ะเฆ ด๊อ เป๊อแอ่ะ เป่อลื๊อเป๊อล่า เหมือนฝัน เน๊อ เก่อซู อ่อะ เน๊อต่าโอ่ะมู เซ ด่ะแว แพ๊ เล๊อ เน่อ มาโลต่า เล๊อยี่ปูโพล เน๊อ เก่อ แล มาโลเกต่า เล๊อ ก่าเศอ

เน่อเก๊อ กว่าแชว เน่อ ซ๊ะ เซ ด่ะแว วีด๊อ เน่อ เกกว่า แชว มาเจอ เก เน๊อ ยี่ เซเน่ ลอฮ” เหมือนฝัน แต๊เอ่ะ อ๊ะโม่ “โม่...เจ่อ

ซ๊ะ คือต่า เล๊อ เจ่อ แก๊ ปฆาเก่อญูอ อ่ะโพ ด๊อ อ่ะแว โชโม่ แว อ่ะบื๊อต่า เม่อเซ อ่ะแว เก่อบื๊อ เอ่ะ เดอ อ๊ะโม่ อ๊ะป่า เดอ อ๊ะปื่อ เหมือนฝัน บื๊อต่า เม่ เซ เฆๆ

ก่อบื๊อ ชา เดอ แว โต๊เจอ โม่ป่า มา เจอ โก่ะอ่ะเปฆ เดอ ต่ามาโล อ่ะเปฆ ด๊อ เจ๊ เม่อลอ เล่อ เก๊อ พ่ะ เน่ เจ๊ ซู๊ญาปา เล๊อ เก่อ แล มาโลต่า เล๊อ อ่ะยี แพ๊ เล๊อ เหมือน ฝัน โชโม่ ต่า ด๊อ นีเก๊อมฆี เหมือนฝัน แต๊ เอ่ะ อ๊ะโม่ “โม่เออฮ ซู๊ญาปา เจ๊อ เก่อ แก๊โพ ซ่า เล๊อ อ่ะเฆ เก๊อน่า โม่ป่า อ่ะ เก๊อลื่อ พ่ะ ซู่ พ่ะซ๊ะ มาโลต่า เม่อตือ เล๊อ เจ๊อ ต่าคลือ มื่อศือนี มื่อโอ่ะบฆี เจ๊อเก่อ มาโล บื๊อต่า ทาต่า เจ่อมา เม่อเซ เฆ เจ๊อ เก่อ โต๊เจอ นา ด๊อ แลชา ต่ากี๊ะญู่ะ เป๊อ เน่ บ่ะ ด่ะแว เจ๊ โต๊เจอ โม่ป่า อ๊ะโม่ แต๊ เชอ ออ “เหมือนฝัน เน๊อ บ่ะบื๊อต่า เล๊อ อ่ะญูอ โช บื๊อต่า เล๊อ อ๊ะค่อที๊ะ เน่ บื๊อโช เล๊อ เท่อ”

เหมือนฝัน ซ๊ะคือ ต่า แต๊ เอ่ะ อ๊ะโม่ “เฆ เก๊อ เต่อโม่ เจ๊อ เก่อ บื๊อต่า มู๊มู๊ น่อน่อก๊อ จื๊อๆ ซู๊ญาปา เจ๊อ เก่อมา ต่ากี่ะ เฆๆ เจ๊อ เก่อ มาโลเก ต่ากี่ะ เต่อกล๊าอี่ ซู๊ญา ปา โพ ซ่าโฮ เล๊อคี เต่อ ซ๊ะพี๊น่อ แว บ่ะ โม่ ต่าโม่ บื๊อ เจ่อซ๊ะ ต่า มาต่ากี่ะ เล๊อ อ่ะเฆๆ อ๊ะโม่ น่าโฮ แวด่ะ ด๊อ ซ๊าคือต่า โอ่ะ เดอ มื่อะซ่ มื่อะซ๊า ลอฮ
ข

เรื่อง เด็กหญิงเหมือนฝันผู้ทอผ้าในบ้านขุนแตะ

เด็กหญิงเหมือนฝันเป็นเด็กกะเหรี่ยงอยู่ในหมู่บ้านขุนแตะ อาศัยอยู่กับพ่อแม่และมีน้องสาว 1คนชื่อ เหมือนฟ้า เหมือนฝันและเหมือนฟ้าเรียนอยู่ที่โรงเรียนบ้านขุนแตะ เหมือนฝันเรียนอยู่ชั้นป.5เป็นเด็กที่เรียนเก่งและนิสัยดีส่วนเหมือนฟ้าอยู่ชั้นอนุบาล 3 เป็นเด็กผู้หญิงช่างพูด ฉลาด หน้ากว้างน่ารัก

วันจันทร์ถึงวันศุกร์เหมือนฝันไปโรงเรียนทุกวัน ส่วนวันหยุดเหมือนฝันจะฝึกทอผ้ากับแม่ พ่อเหมือนฝันทำงานเป็นภารโรงที่โรงเรียนบ้านขุนแตะ แม่เป็นแม่บ้านอยู่ที่บ้านจะทอผ้าใส่เองและนำไปขายที่ศูนย์ศิลปาชีพที่กรุงเทพ บางครั้งก็มีเจ้าหน้าที่จากฟาร์มตัวอย่างพระราชดำริบ้านขุนแตะ มารับที่บ้านแล้วนำไปส่งต่อที่กรุงเทพ

ที่บ้านขุนแตะมีกลุ่มแม่บ้านเกือบ 30 คน เป็นสมาชิกทอผ้าของศูนย์ศิลปาชีพ แม่เหมือนฝันเล่าให้ฟังว่า “ในสมัยก่อนผู้หญิงทุกคนต้องทอผ้าเป็น การทอผ้าเป็นเอกลักษณ์ของคนกะเหรี่ยงมีการสืบทอดต่อๆกันรุ่นสู่รุ่น ซึ่งเราต้องทอผ้าให้ตัวเองและพ่อแม่ น้องและ ญาติ ด้วย โดยเฉพาะคนกะเหรี่ยงนิยมใส่เสื้อผ้าฝ้ายทอมือ ซึ่งแต่เดิม ชาวกะเหรี่ยงจะต้องปลูกฝ้ายเอง นำฝ้ายมาปั่นเป็นเส้นด้าย ย้อมด้วยสีธรรมชาติ สร้างลวดลายด้วยการทอ ปักด้วยเส้นไหมและลูกเดือย ผู้หญิงกะเหรี่ยงจะถ่ายทอดภูมิปัญญาและกระบวนการผลิตผ้าทอให้ลูกสาวตั้งแต่อายุ 9 - 15 ปี เริ่มจากแบบง่ายๆ และค่อยฝึกฝนจนชำนาญและสามารถออกแบบลวดลายด้วยตนเอง ลวดลายของเสื้อกะเหรี่ยงมีมากมายตั้งแต่ลายง่ายๆ ไปจนถึงลายยาก ๆ และมีเรื่องราวเกี่ยวกับลวดลายของเสื้อ ชาวกะเหรี่ยงได้มีการเล่าสืบต่อกันมาว่า ลายเหล่านั้นได้มาจากหนังงูใหญ่ ซึ่งเป็นคู่ครองในอดีตของหญิงสาวกะเหรี่ยงคนหนึ่ง โดยที่งูจะเปลี่ยนลายทุกๆวัน และหญิงชาวกะเหรี่ยงคนนั้นก็ทอผ้าตามลายเหล่านั้นจนครบ 7 ลาย 7 ลายที่ผู้หญิงคนนั้นทอก็เป็นลายที่นิยมสืบต่อกันมาจนถึงทุกวันนี้ นอกจากลวดลายในการทอผ้าแล้วก็มีลายปักด้วยเช่นกันคือ โยฮ่อกี๊ด เก่อเปเพล่อ ฉุ่ยข่อล่อ

MTB MLE

Instructional and Learning Materials Repository